

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: R. van Duijn en T. de Kleer		Opgesteld door: Katy van Netten en Maud van der Salm, MO Sociaal Domein/Isa Dassen, BOR Toezicht en Handhaving
Besluitvormende vergadering: 17 oktober 2024	Registratienummer collegebesluit: 299397	Raadsnummer (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Vaststelling Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024 gemeente Nieuwkoop		
Samenvatting De Alcoholwet (artikel 43a) schrijft voor dat gemeenten een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol opstellen dat het beleid bevat voor zowel de preventie van alcoholgebruik onder jongeren als de handhaving van de wet. Het vorige Preventie- en Handhavingsplan (2014) is aan vernieuwing toe, mede door nieuwe (landelijke) initiatieven en veranderde wetgeving. Enkele wijzigingen ten opzichte van het plan uit 2014 betreffen: - o het beleid is geactualiseerd naar de sinds 2021 ingevoerde Alcoholwet (voorheen Drank- en Horecawet); - o er is nadrukkelijk(er) aansluiting gezocht met landelijke campagnes zoals NIX18, IkPas en BOB daar kun je mee thuiskomen; - o er is aansluiting gezocht bij bestaande gemeentelijke inspanningen uit de Lokale preventie agenda Sociaal Domein en hiermee versterken we de samenwerking tussen preventie en handhaving; - o de inzet op toezicht en handhaving van de Alcoholwet is concreter gemaakt door middel van heldere doelstellingen en (meetbare) speerpunten; - o aan de totstandkoming van het plan in samengewerkt met diverse partners waaronder de GGD, Brijder, Jong in Nieuwkoop en de politie. Daarnaast zijn ook inwoners, organisatoren van evenementen, (sport)verenigingen en uw gemeenteraad in het beleidsontwikkelingstraject betrokken.		

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. Het Preventie- en Handhavingsplan alcohol 2024 gemeente Nieuwkoop vast te stellen en daarmee in te stemmen met de volgende vier doelstellingen:
 - a. inzet op verlaging van het percentage jongeren onder de 18 jaar dat recent alcohol heeft gedronken (betreft nu 25%);
 - b. NIX18 normaliseren: verhoging van het percentage ouders dat alcoholgebruik van hun kinderen actief ontraadt en afspraken hierover maken (betreft nu 22%);
 - c. (sport)verenigingen vormen een positieve leefomgeving zonder alcohol voor minderjarigen;
 - d. bevorderen van de naleving van NIX18 bij evenementen.
2. De 0,31 fte tekort aan toezicht- en handhavingscapaciteit in te vullen met incidentele middelen door middel van tijdelijke inhuur en in de loop naar de kadernota te bezien hoe dit in de begroting 2026 structureel te borgen is.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding

De Alcoholwet (artikel 43a) schrijft voor dat gemeenten een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol (verder P&H-plan) opstellen dat het beleid bevat voor zowel de preventie van alcoholgebruik onder jongeren, als de handhaving van de wet. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten actief nadenken over en uitvoering geven aan het verbinden van de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en educatie) en Openbare orde en Veiligheid (regelgeving en handhaving) als het gaat om alcoholpreventie. Het vorige P&H-plan (2014) is aan vernieuwing toe, mede door nieuwe landelijke initiatieven en veranderde wetgeving.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving van de Alcoholwet. Enerzijds om hiermee onze jeugd te beschermen tegen de negatieve gevolgen van alcohol en anderzijds om eventuele openbare orde en veiligheidsaspecten te waarborgen. In het P&H-plan ligt de focus op het voorkomen van gebruik onder jongeren (tot 18 jaar) en problematisch gebruik bij jongvolwassenen (18-25 jaar). Het P&H-plan is hiermee een aanvulling op bestaande inspanningen om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen en het bewustzijn van de schadelijke effecten van alcohol te vergroten.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis

- [Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2014](#);
- [Gezondheidsnota 2012-2025, 'Goed leven in Nieuwkoop'](#), met bijbehorend Plan van aanpak alcohol (2021) (zaaknummer 16088);
- Lokale preventie agenda Sociaal Domein (zaaknummer 314632);
- [Gezond en Actief Leven Akkoord \(GALA\) van het ministerie van VWS](#);
- Lokale en landelijke initiatieven en campagnes zoals [NIX18](#), [IkPas](#) en [BOB daar kun je mee thuiskomen](#);
- [Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026](#) (zaaknummer 275886);
- [Horecabeleid en Horecasanctiebeleid Voor \(para-\)commerciële localiteiten](#) (2013);
- Raadsbrief '[Actualiseren Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Nieuwkoop](#)' van [28 november 2023](#) (zaaknummer 316230).

Participatie / betrokken partijen / personen

Het P&H-plan is in tot stand gekomen met hulp uit verschillende hoeken. In onderstaande tabel is weergegeven welke actoren op welk moment een bijdragen hebben geleverd aan de invulling en de totstandkoming van het plan.

Fase	Partners	Inwoners	Gemeenteraad
Evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024	Gesprekken met: * GGD; * Brijder; * Jong in Nieuwkoop; * Onderwijs; * Politie; * Organisatoren (enkele); * (sport)verenigingen.	-	In het kader van de Lokale preventie agenda een informatieavond d.d. 23 maart 2023
Resultaat: Evaluatie 'Praatplaat' Digitale participatie ronde over de evaluatie 'praatplaat' (DenkMee)	-	Digitale vragenlijst met stellingen (april 2024)	Digitale vragenlijst met stellingen (april 2024)
Resultaat: Startpositie nieuw plan Meeleesronde concept Preventie- en Handhavingsplan alcohol	Meegelezen door: * Diverse interne disciplines;	-	-

Resultaat: definitief Preventie- en Handhavingplan alcohol	* GGD * Brijder * Jong in Nieuwkoop * Onderwijs * Politie * Organisatoren (enkele); * (Sport)verenigingen.		
---	--	--	--

Duurzaamheidsaspecten

Er zijn geen duurzaamheidsaspecten bij dit voorstel.

Gezondheid

Het doel van het P&H-plan is het voorkomen van gebruik onder jongeren (tot 18 jaar) en problematisch gebruik bij jongvolwassenen (18-25 jaar). Het gebruik van middelen heeft ernstige gevolgen voor de gezondheid. Risico's betreffen onder andere: hersenschade, achteruitgang van mentaal welbevinden, een vergrote kans op hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen en toenemende kans op verschillende soorten kanker.

Varianten met argumenten voor en tegen

Een variant kan zijn om de inzet te beperken tot alleen de wettelijke taken. Echter met handhaven alleen wordt niet altijd de benodigde omslag bereikt. Daarom staat samenwerking met en voorlichting aan ouders, jeugdigen, paracommerciële instellingen, horecaondernemers, organisatoren en andere partners centraal. Hiermee wordt ingezet op het bevorderen van het nalevingsgedrag. De gemeenteraad heeft eerder (ook) al de Lokale preventie agenda vastgesteld. De in het P&H-plan voorgestelde preventiemaatregelen genoemd onder 'Uitgangspunt 1: Educatie & Bewustwording' zijn overgenomen uit de Lokale preventieagenda.

Een andere variant is het verminderen van de voorgestelde toezichtcontroles bij de verschillende alcoholverstrekkers. Dit is dan de voortzetting van de huidige inzet. Uit de participatie is gebleken dat de verschillende actoren dit als onvoldoende beschouwen.

Voorgesteld besluit

De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. Het Preventie- en Handhavingplan alcohol 2024 gemeente Nieuwkoop vast te stellen en daarmee in te stemmen met de volgende vier doelstellingen:
 - a. inzet op verlaging van het percentage jongeren onder de 18 jaar dat recent alcohol heeft gedronken (betreft nu 25%);
 - b. NIX18 normaliseren: verhoging van het percentage ouders dat alcoholgebruik van hun kinderen actief ontraadt en afspraken hierover maken (betreft nu 22%);
 - c. (sport)verenigingen vormen een positieve leefomgeving zonder alcohol voor minderjarigen;
 - d. bevorderen van de naleving van NIX18 bij evenementen.
2. De 0,31 fte tekort aan toezicht- en handhavingscapaciteit in te vullen met incidentele middelen door middel van tijdelijke inhuur en in de loop naar de kadernota te bezien hoe dit in de begroting 2026 structureel te borgen is.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen

Vanwege de beperkte toezicht en handhavingscapaciteit bestaat het risico dat niet alle verwachte controlebezoeken worden gerealiseerd. Op basis van prioriteit wordt dan gekozen welke bezoeken voorrang krijgen.

Financiële en Juridische gevolgen

De interventies gericht op 'Uitgangspunt 1: Educatie & Bewustwording' zijn onderdeel van de Lokale preventieagenda. De financiering van de Lokale preventie agenda is deels gedekt in de begroting en deels met een specifieke uitkering vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

De activiteiten gericht op 'Uitgangspunten 2 en 3: Regelgeving & Handhaving' zijn gekoppeld aan de (personele) kosten voor de inzet van handhavingscapaciteit. De volledig benodigde capaciteit voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen is binnen de organisatie (mede vanwege ziekte) momenteel niet aanwezig. Dit wordt in beginsel opgelost met incidentele middelen door capaciteit in te huren met budget vanuit het veiligheidsbeleid. In de aanloop naar de kadernota en de begroting 2026 is het de intentie de inzet structureel te organiseren. Indien er beperkt toezicht en handhavingscapaciteit beschikbaar is bestaat het risico dat niet alle verwachte controlebezoeken worden gerealiseerd. Op basis van prioriteit wordt dan gekozen welke controles voorrang krijgen (zie tabel 3 op p. 13 van het P&H-plan).

De versterking van de inzet op het toezicht op en de handhaving van de Alcoholwet kan tot gevolg hebben dat (meer) overtredingen geconstateerd worden waardoor er mogelijk (meer) (bestuursrechtelijke) handhaving volgt.

Bijlagen

1. Preventie- en Handhavingsplan alcohol 2024 gemeente Nieuwkoop

Advies meningsvormende raad